

CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129
Tel. 266502; 237304; Tel/fax: 234508
e-mail: office@cnsm.md

341
НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ

2012, мун. Кишинэу, ул. 31 Аугуст, 129
Тел. 266502; 237304; Тел/факс: 234508
e-mail: office@cnsm.md

27.05.2022 Nr. 03-02/458
La nr. 9-06-08 din 23.05.2022

Biroul Național de Statistică

Prin prezenta, cu referire la proiectul definitivat al Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor* (număr unic 124/BNS/2022), vă comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Președinte

Igor ZUBCU

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)

Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,

www.calm.md

Nr. 81 din 31 mai 2022

Către:
Biroul Național de Statistică

Aviz

*la proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor
(număr unic 124/BNS/2022)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor.

CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

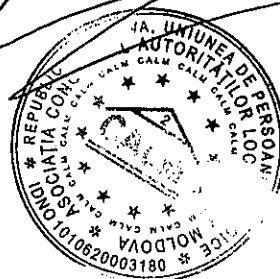
2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor poate fi propus pentru aprobare.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
<http://www.audiovizual.md>

Nr. 747 din „01” iunie 2022

**Biroul Național de Statistică
al Republicii Moldova**
(moldstat@statistica.gov.md)
(valentina.istrati@statistica.gov.md)

Prin prezenta, vă remitem spre informare Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 173 din 27 mai 2022, cu privire la examinarea și avizarea repetată a proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor.

Anexă: Copia Deciziei CA nr. 173 din 27 mai 2022 – 1 filă.

Cu respect,

Digitally signed by Vițu-Eșanu Liliana
Date: 2022.06.09 13:55:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Liliana VIȚU-EȘANU

PREȘEDINTĂ

CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md
http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 173
din 27 mai 2022

Cu privire la examinarea și avizarea repetată a proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor

Prin adresarea nr. 9-06-08 din 23 mai 2022, Biroul Național de Statistică a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare repetată proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor.

În acest sens, este de menționat că prin Decizia CA nr. 77 din 11 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a aprobat avizul la proiectul de hotărâre sus-menționat.

Potrivit Sintezei obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, propunerile înaintate de Consiliul Audiovizualului au fost acceptate.

Astfel, analizând proiectul definitivat de Hotărâre de Guvern menționat supra, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, Consiliul Audiovizualului comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.

În temeiul prevederilor art. 73-75 din Codul serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174/2018, și ale Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017, Consiliul Audiovizualului

DECIDE:

1. A aproba și a prezenta Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova prezentul Aviz la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (PRO (5) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA și R. MIHALEVSCHI).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

V. Istaita

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri nr. 119, MD 2012 Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373 22) 251-451, fax (+373 22) 234-047
www.cec.md, e-mail: info@cec.md

Nr. CEC-8/ 963 din 03 iunie 2022

la nr.90-06-08 din 23 mai 2022

Domnului Oleg CARA,
Director general al Biroului Național de Statistică

Cu referire la solicitarea avizării repetate a proiectului definitivat al Hotărârii Guvernului "Cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor" (număr unic 124/BNS/2022), ținând cont de faptul că unele dintre obiecții și propuneri au fost acceptate, iar altele soluționate prin reformulări, restul fiind de caracter discreționar, Comisia comunică despre lipsa unor propuneri și obiecții suplimentare.

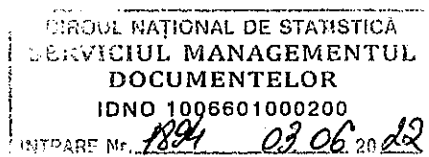
Totodată, cu titlu de precizare, menționăm că propunerea de la pct. 4 al Avizului asupra proiectului de lege, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 395 din 1 aprilie 2022, și anume: "La art. 13 alin. (1) din proiectul de lege, Comisia propune completarea literei f), care să prevadă colectarea informațiilor nu numai cu privire la caracteristicile clădirilor și locuințelor, dar și privind condițiile de acces în clădiri pentru persoanele cu dizabilități", urmează a fi privită nu numai în raport de secțiile de votare care se află în încăperi nelocuibile, dar să includă toate locuințele per ansamblu, ce ar permite crearea unei imagini clare de accesibilitate a persoanelor cu dizabilități locomotorii, inclusiv la procedurile electorale.

Cu respect,

Președinta
Comisiei Electorale Centrale

Angelica CARAMAN

Ex.: Ruslan Nastas
Tel.: 022-251-478

**SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI
ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ**

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisc@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

26.05.2022

1.4/890/22

La nr. 9-06-08 din 23.05.2022

Biroul Național de Statistică

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, în ordinea avizării repetate a proiectului definitivat al Hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)*, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în limitele competenței funcționale, Vă comunică următoarele obiecții.

La art. 17 alin. (1) lit. g), se va exclude textul „, , reglementează și dezvoltă”, or art. 22 lit. a) și lit. b) din Legea nr. 467/2003, stabilește în atribuția Guvernului, aprobarea documentelor de politici și reglementărilor în domeniul informatizării, al sistemelor și resurselor informaționale de stat, precum și stabilirea împuternicirilor autorităților și instituțiilor publice în domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării sistemelor și resurselor informaționale de stat.

Digitally signed by Pantaz Gheorghe
Date: 2022.05.27 09:23:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director

Gheorghe PANTAZ

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Stefan cel Mare si Sfint av.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 – 80 din 27.05.2022
La nr. 9-06-08 din 23.05.2022

Biroul Național de Statistică

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul definitivat de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)*, autor – Biroul Național de Statistică, prezentat spre avizare repetată, și, în limitele competențelor de autoritate competentă pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilității, reiterăm unele din obiecțiile expuse la etapa primei avizări și insistăm asupra următoarelor:

1. La **art.3 alin.(4)** necesită a fi exclus, pentru a fi asigurată integrarea organică a viitorului act normativ în cadrul normativ în vigoare, scop în care acesta trebuie corelat cu prevederile legilor cu care se află în conexiune, ce sunt nominalizate la alineatul respectiv.

În caz contrar, în cazul păstrării acestui alineat, am putea asista la un paradox juridic. Astfel, spre exemplu, ar exista o incertitudine vizavi de aplicarea la efectuarea recensămintelor populației și locuințelor a dispozițiilor Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Pe de o parte, conform art.3 alin.(4) din viitoarea lege, prevederile art.6, 7 alin.(2) din Legea nr.142/2018 ar trebui să se aplice doar în măsura în care nu ar contraveni legii privind recensământul populației și locuințelor, iar, pe de altă parte, potrivit art.13 alin.(7) din viitoarea lege, accesarea de către BNS a datelor administrative din diferite resurse informaționale de stat ar trebui să se efectueze prin platforma de interoperabilitate (MConnect) – ceea ce ar duce la concluzii care s-ar exclude reciproc.

În altă ordine de idei, considerăm că alin.(4) al art.3 din proiectul de lege este și de prisos, deoarece același art.13 alin.(7) din proiectul de lege, conține deja o normă derogatorie de la Legea nr.142/2018, care va fi diferită în raport cu reglementarea-cadru în materia schimbului de date și interoperabilității și va fi aplicabilă doar unor situații determinate.

2. Totodată, la definitivarea proiectului de lege, la **art.13 alin.(7)** considerăm necesar de completat, după cuvintele „platforma de interoperabilitate (MConnect)”, cu textul „în conformitate cu cadrul normativ generat în domeniul schimbului de date și interoperabilității.”

Digitally signed by Tumoruc Olga
Date: 2022.05.27 19:08:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director

Olga TUMURUC

Ex.: *Eduard Fricatel*,
e-mail: eduard.fricatel@egov.md
tel.: 0794 38 138

30 mai 2022 nr. 36/01-08/460

La nr. 9-06-08 din 23.05.2022

Biroul Național de Statistică

Agencia Relații Funciare și Cadastru a examinat repetat *proiectul definitivat al Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)*, și vă informează că susține proiectul menționat cu următoarele propuneri.

Observații de conținut și tehnică legislativă

I. La art. 4 din proiectul de lege, referitor la semnificația termenului *"metadata"*, se propune utilizarea accepției acordate de Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, care prevede în art. 2 că metadatale reprezintă informații care descriu seturi și servicii de date spațiale și care permit căutarea, inventarierea și utilizarea acestora.

Menționăm că potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată în cadrul proiectului actului normativ, trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative.

Totodată, ca soluție pentru utilizarea semnificației din proiect, se propune redenumirea termenului în *"metadatale datelor statistice"*, evitându-se astfel eventualele abateri terminologice.

II. La articolul 13, alin. (1) după cuvântul *„(Mconect)”* de completat cu *„servicii de rețea”* și tot la acest articol, alin. (7) după cuvântul *„(Mconect)”* de completat cu *„servicii de rețea”*. Partajarea datelor spațiale din Registrul e-cadstru se va efectua prin servicii de rețea conform legii nr. 254/2016.

Director general adjunct

Digitally signed by Crigan Ștefan
Date: 2022.05.30 13:45:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ștefan CRIGAN

2009, mun. Chișinău, str. A. Mateevici, 109/1
tel.: (373 22) 21-40-80, fax: (373 22) 24-15-32
e-mail: secretariat@ari.gov.md
www.ari.gov.md

Nr. 02-67 din 26.05.2022

La nr. 9-06-08 din 23.05.2022

Biroul Național de Statistică

Agenția Relații Interetnice (ARI) a consultat repetat proiectul definitivat al Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)* și comunică lipsa de obiecții și propuneri.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V. Petuhov'.

Vera PETUHOV,
Director general adjunct

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 1
MD – 2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

1, Ștefan cel Mare și Sfint Ave.
MD – 2001, Chisinau, Rep. of Moldova
Tel.: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

Nr. 251-13/7 din 01.06.2022
Răspuns la nr. 9-06-08 din 23.05.2022

**Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
Dlui Oleg CARA, Director General**

Stimate Domnule Director General,

Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte), cu referire la Scrisoarea Nr. 9-06-08 din 23.05.2022, vizând aprobarea Proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic **124/BNS/2022**), **Vă informează despre susținerea acestuia**, întrucât nu contravine legislației în vigoare.

Cu respect,

**Vicepreședinte al AȘM,
Conducătorul SȘSEUA**

m.c. Victor MORARU

Executor: Natalia Procop
Tel.: 0 22 272107

**CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA**

2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129
Tel. 266502; 237304; Tel/fax: 234508
e-mail: office@cnsm.md

**НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ**

2012, мун. Кишинэу, ул. 31 Аугуст, 129
Тел. 266502; 237304; Тел/факс: 234508
e-mail: office@cnsm.md

21.03.22 Nr. 03-02/219

La nr. unic 124/BNS/2022

Biroul Național de Statistică

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Președinte

Igor ZUBCU

Ex. Sergiu Iurcu,
tel. 022-266-564

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 49 din 23 martie 2022

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Biroul Național de Statistică

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor
(număr unic 124/BNS/2022)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor.

CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Scopul prezentului proiect de lege este de a reglementa organizarea și efectuarea recensămintelor, care implică procesul de planificare, colectare, prelucrare, evaluare și diseminare a datelor despre persoane (caracteristici demografice, sociale și economice) și locuințele acestora și pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor poate fi propus pentru aprobare.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

Nr. 307 din „18” martie 2022
La nr. 18-23-2258 din 03 martie 2022

Biroul Național de Statistică
(moldstat@statistica.gov.md)

**Cancelaria de Stat
a Republicii Moldova**
(cancelaria@gov.md)

Prin prezenta, Consiliul Audiovizualului vă remite spre informare Decizia CA nr. 77 din 11 martie 2022, Cu privire la examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (*număr unic 124/BNS/2022*).

Anexă:

- 1. Copia Deciziei CA nr. 77 din 11 martie 2022 – 1 filă.*

Cu respect,

Digitally signed by Vișu-Eșanu Liliana
Date: 2022.03.18 11:38:03 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Liliana VIȘU-EȘANU

PREȘEDINTĂ

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Pârcălab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 77
din 11 martie 2022

Cu privire la examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor

Prin adresarea nr. 18-23-2258 din 03 martie 2022, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022), autor – Biroul Național de Statistică.

Analizând proiectul, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018, Consiliul Audiovizualului propune modificarea art. 12 alin. (3) și (4) din proiectul de lege privind recensământul populației și locuințelor, în următoarea redacție:

„(3) Mesajele de comunicare și promovare a recensământului în mass-media sunt difuzate în calitate de mesaje de interes public (publicitate socială).

(4) La solicitarea BNS, mesajele de interes public sunt difuzate gratuit de:

- a) publicațiile periodice publice – în publicațiile periodice și pe paginile web;*
- b) agențiile de presă fondate de autoritățile publice – pe paginile web;*
- c) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale lineare, în orele de maximă audiență;*
- d) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale nelineare.”*

În conformitate cu prevederile art. 75 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018, Consiliul Audiovizualului:

DECIDE:

1. A aproba și a prezenta Biroului Național de Statistică și Cancelariei de Stat a Republicii Moldova prezentul *Aviz* la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

3. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

V 2021

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri nr. 119, MD 2012 Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373 22) 251-451, fax (+373 22) 234-047
www.cec.md, e-mail: info@cec.md

Nr. CEC-8/ 750 din 01 aprilie 2022

la nr. 18-23-2258 din 3 martie 2022
(număr unic: 124/BNS/2022)

Domnului Oleg CARA,
director general al Biroului Național de Statistică
moldstat@statistica.gov.md

Copie (pentru informare): **Domnului Roman CAZAN,**
secretarul general adjunct al Guvernului
cancelaria@gov.md

Cu referire la adresa Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/1775 din 3 martie 2022, vă transmitem, conform solicitării, avizul asupra proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 395 din 1 aprilie 2022.

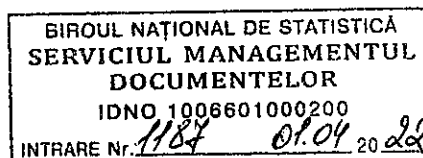
Anexă: conform textului (5 file).

Cu respect,

Președinta
Comisiei Electorale Centrale

Angelica CARAMAN

Ex.: Gamața-Eșanu Adrian
Tel.: 022-578-997

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Adresa: str. Vasile Alecsandri, nr. 119, Chișinău, Republica Moldova, MD-2012.
Telefon: +373 22 251-451, fax: +373 22 234-047.
Website: www.cec.md, e-mail: info@cec.md

HOTĂRÂRE pentru aprobarea avizului asupra proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor

Prin adresa nr. 18-23-2258 din 3 martie 2022, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/1775 din aceeași dată, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova a solicitat avizarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor, număr unic 124/BNS/2022 (autor: Biroul Național de Statistică).

În temeiul art. 18 alin. (2) și (4) din Codul electoral și art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Comisia Electorală Centrală h o t ă r ă ș t e:

1. Se aprobă avizul asupra proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor, număr unic 124/BNS/2022, conform anexei.
2. Hotărârea se transmite, potrivit solicitării, Biroului Național de Statistică și Cancelariei de Stat cu titlu de informare.
3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinta
Comisiei Electorale Centrale

Secretarul
Comisiei Electorale Centrale

Chișinău, 1 aprilie 2022
Nr. 395

Angelica CARAMAN

Alexandr BERLINSCHII

Comisia Electorală Centrală
CORESPUNDE
ORIGINALULUI

A. Berlinschii
01.04.2022

Aviz
asupra proiectului de lege privind recensământul
populației și locuințelor

Prin adresa nr. 18-23-2258 din 3 martie 2022, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/1775 din aceeași dată, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova a solicitat avizarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor, număr unic 124/BNS/2022 (autor: Biroul Național de Statistică).

Conform notei informative, proiectul legii are drept scop crearea cadrului legal necesar pentru realizarea viitoarelor recensăminte în Republica Moldova, precum și punerea în aplicare a Rezoluției adoptate de Comisia de Statistică a Organizației Națiunilor Unite la cea de-a 46-a sesiune, prin care statele membre sunt chemate să efectueze cel puțin un recensământ în Runda mondială de recensământ 2020, care cuprinde anii 2015 – 2024.

Examinând proiectul de lege privind recensământul populației și locuințelor, Comisia susține conceptual proiectul înaintat și, prin prisma competențelor ce îi revin, prezintă următoarele propuneri și obiecții de conținut.

1. În ceea ce privește unele noțiuni din art. 3 al proiectului de lege:

1) Potrivit art. 3 din proiectul de lege, expresia „*reședință obișnuită*” este definită ca „loc în care o persoană își petrece în mod normal perioada de odihnă zilnică, indiferent de absențele temporare în scopul odihnei, concediului/vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical sau pelerinajelor religioase”.

În context, Comisia reține că noțiunea respectivă este reglementată în art. 38 alin. (1) și (2) din Codul civil, potrivit căruia, „domiciliul persoanei fizice este locul unde acesta își are *reședința obișnuită*. [...] Reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe”.

Mai mult, atragem atenția că noțiunile de „reședință” și „domiciliu” sunt reglementate inclusiv de art. 1 din Codul electoral, potrivit căruia domiciliul este locul *de trai* permanent al alegătorului, iar reședința este locul *de trai* temporar, în ambele cazuri confirmat în buletinul de identitate.

Prin urmare, Comisia consideră că autorul proiectului de lege, propunând o nouă definiție pentru noțiunea de „reședință obișnuită”, urmează să țină cont în special de acele criterii deja stabilite de legiuitor, inclusiv: „*legătura apropiată și stabilă dintre persoană și locul vizat*”, „*durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat*” și „*motivele prezenței în locul vizat*” (adică locul de trai al persoanei fizice).

2) De asemenea, cu referire la definiția noțiunii de „*locuință*” din conținutul aceluiași articol, menționăm că, potrivit principiilor de tehnică legislativă, definirea unei noțiuni în conținutul legii este necesară doar în situația când se stabilește cu certitudine riscul ca noțiunea respectivă să aibă mai multe interpretări.

Comisia observă că, în conformitate cu art. 4 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, locuința reprezintă o construcție sau încăpere izolată alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisface cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii) și corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite în actele normative; în calitate de locuință sunt recunoscute casele de locuit individuale, apartamentele, încăperile locuibile din cămine și din clădiri cu altă destinație.

Aceeași definiție este propusă și de autorul proiectului de lege, respectiv fiind deja reglementată o definiție juridică clară a noțiunii de „*locuință*”. În acest caz, Comisia consideră că nu este necesar de a defini repetat această noțiune, întrucât se creează astfel o reglementare „dublă” a uneia și aceleiași noțiuni.

3) De asemenea, cu referire la noțiunile utilizate în proiectul de lege, menționăm că la art. 10 alin. (1) lit. p) și la art. 19 din proiect se utilizează expresia „*confidențialitate statistică*”, respectiv, pentru a exclude probabilitatea interpretării eronate, propunem să fie dată o definiție care să explice această sintagmă.

2. La art. 4 alin. (2), textul „*condițiile de locuit ale gospodăriilor și clădirile în care se situează locuințele acestora*” propunem să fie substituit prin textul „*date referitoare la gospodăriile individuale și fondul locativ, condițiile de locuit ale populației și clădirile în care se situează locuințele acestora.*”

3. La articolul 9 din proiectul de lege:

Potrivit alin. (3) și (4) propuse de autorul proiectului de lege, funcționarii publici, la cerere, pot fi contractați în calitate de personal temporar de recensământ, inclusiv prin degrevare, iar autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și autonome dispun de dreptul de degrevare din funcția de bază a persoanei care intenționează să activeze în calitate de personal temporar de recensământ.

Comisia menționează că o situație analogică de degrevare a funcționarilor publici pentru realizarea altor activități este reglementată de art. 35 alin. (4) și (5) din Codul electoral, conform cărora Comisia Electorală Centrală determină numărul de membri ai organelor electorale care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent și termenul acestor degrevări. Membriilor organelor electorale degrevați din instituțiile bugetare li se menține salariul la locul de muncă permanent. Funcționarii publici, membri ai organelor electorale și membri ai aparatelor de lucru ale acestor organe, degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru perioada electorală își păstrează statutul de funcționar public.

De exemplu, funcționarii publici antrenați în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor sunt degrevați de la locul de muncă permanent pentru o perioadă de aproximativ 50 de zile pentru activitate în calitate de membri ai consiliilor electorale de nivel al doilea sau pentru o perioadă de 22 de zile în cadrul birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Având în vedere provocările care au apărut în procesul de degrevare a funcționarilor publici pentru a exercita activitatea de funcționar electoral în organele electorale inferioare, atragem atenția că instituția degrevării funcționarilor publici nu este reglementată expres nici de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (*legea specială care reglementează regimul general al funcției publice, statutul funcționarului public, raporturile juridice dintre funcționarii publici și autoritățile, precum și alte raporturi ce decurg din acestea*), nici de Codul muncii.

De aceea, recomandăm autorului proiectului de lege să vină cu propuneri de completare a legislației din domeniul raporturilor de muncă prin instituirea unor norme care să reglementeze expres principiile de degrevare a funcționarilor publici.

În al doilea rând, Comisia sugerează autorului proiectului de lege să prevadă, în afară de modalitatea de contractare și condițiile de remunerare a personalului temporar de recensământ, și o soluție privind aspectele ce vizează executarea obiectivelor individuale stabilite la locul de muncă de bază pentru persoanele degrevate, dacă termenul de realizare a acestora va coincide cu perioada de desfășurare a recensământului.

Potrivit art. 34 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarului public se realizează prin compararea rezultatelor obținute în perioada evaluată cu obiectivele stabilite, în baza criteriilor de evaluare. Obiectivele pentru fiecare funcționar public se stabilesc anual de către

conducătorul autorității publice în care își desfășoară activitatea funcționarul public și vor corespunde următoarelor cerințe: *să reflecte termenele de realizare.*

Astfel, s-au înregistrat situații când după dizolvarea organelor electorale inferioare și, respectiv, după încheierea perioadei electorale, funcționarii publici au fost în imposibilitate de a-și îndeplini obiectivele individuale în termenele stabilite, deoarece aceste termene au coincis cu perioada de organizare a alegerilor (adică cu perioada când erau degrevați de la locul de muncă permanent), fapt ce a influențat negativ procesul de evaluare finală a funcționarilor publici.

4. La art. 13 alin. (1) din proiectul de lege, Comisia propune completarea literei f), care să prevadă colectarea informațiilor nu numai cu privire la caracteristicile clădirilor și locuințelor, dar și privind *condițiile de acces în clădiri pentru persoanele cu dizabilități.*

Comisia reține că, potrivit art. 30 alin. (2) și (3) din Codul electoral, sediile secțiilor de votare se stabilesc, de regulă, în sediile aflate în proprietate publică și se amenajează astfel încât să faciliteze accesul în ele al persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități. *Secții de votare speciale pot fi constituite pe lângă spitale, sanatorii, maternități, aziluri și cămine pentru bătrâni.*

Prin urmare, datele colectate cu privire la condițiile de acces în clădiri pentru persoanele cu dizabilități vor facilita inclusiv dezvoltarea de către organele electorale a mecanismelor de incluziune a categoriei respective de persoane în procesul electoral.

5. Potrivit art. 14 alin. (1) lit. b) din proiectul de lege, recensământul poate fi efectuat pe bază de registre, iar conform art. 15 alin. (4) lit. g) din același proiect, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal, din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, gestionate în calitate de posesor sau deținător, cum ar fi, însă, nelimitându-se la Registrul funcționarilor electorali.

De menționat că, potrivit pct. 3 și 4 din Regulamentul cu privire la Registrul funcționarilor electorali (*în continuare* – RFE), aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 22/2011, registrul este un sistem de evidență (bază de date personale) la nivel național a funcționarilor electorali, întocmit și ținut de Comisia Electorală Centrală.

Cu alte cuvinte, RFE reprezintă un sistem electronic de evidență a funcționarilor electorali, întocmit și gestionat de Comisia Electorală Centrală, în care se indică, printre altele, numele și prenumele funcționarului electoral, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, telefonul de contact, domiciliul, cine l-a desemnat, iar în cazul participării la alegeri, se indică data desfășurării alegerilor și calitatea deținută în organele electorale.

Scopul de bază al RFE constă în evidența experienței electorale și instruirii funcționarilor electorali. În cazul alegerilor, Comisia Electorală Centrală selectează din rândul lor candidaturi pentru a le desemna, în condițiile Codului electoral, în calitate de membri ai organelor electorale inferioare.

Astfel, ținând cont de natura juridică a RFE și pentru a nu stabili norme contradictorii scopului funcționării acestuia, considerăm că datele conținute în RFE vor putea fi utilizate, în caz de necesitate, doar pentru selectarea personalului temporar de recensământ. Cu alte cuvinte, Comisia va putea pune la dispoziția Biroului Național de Statistică date despre experiența persoanei în calitate de funcționar electoral, care va constitui un avantaj pentru selectarea candidaților/personalului temporar de recensământ.

Având în vedere cele menționate mai sus, propunem completarea art. 15 alin. (4) lit. g) din proiect cu textul „, , *în vederea selectării personalului temporar de recensământ, în baza datelor individuale ale funcționarilor electorali care au activat la ultimele două scrutine naționale*”.

Perioada de „ultimele două scrutine naționale” o propunem pentru a asigura expedierea unor date individuale cât mai actualizate despre experiența și instruirea funcționarilor electorali, care pot fi selectați ca personal temporar de recensământ.

Suplimentar, cu referire la art. 15 alin. (4) din proiectul de lege, propunem completarea acestuia cu litera i) cu următorul cuprins: „Registrele de evidență a gospodăriilor populației”.

Menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1446/2006 „Cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației”, au fost aprobate noile modele ale acestor registre, unde se precizează:

- în primăriile satelor (comunelor) – toate gospodăriile populației din teritoriul administrat;
- în primăriile orașelor (municipiilor) – toate gospodăriile persoanelor care locuiesc în case individuale și dețin terenuri agricole și/sau animale domestice agricole.

Având în vedere practica autorităților administrației publice locale, datele incluse în registrele de evidență a gospodăriilor populației se utilizează până în prezent la eliberarea adeverințelor sau altor tipuri de extrase, respectiv registrele ar putea fi utilizate și în procesul de efectuare a recensământului.

**SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI
ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ**

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisc@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

16.03.2022

1.4/493/22

La nr. 18-23-2258 din 03.03.2022

Biroul Național de Statistică
Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, în ordinea examinării proiectului Hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)*, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în limitele competenței funcționale, Vă comunică despre susținerea acestuia și lipsa de obiecții și propuneri.

Director

Digitally signed by Pantaz Gheorghe
Date: 2022.03.18 07:49:30 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Gheorghe PANTAZ

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-69-5448

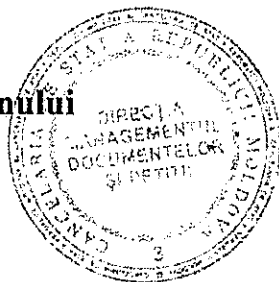
Chișinău

2 iunie 2022

Biroul Național de Statistică

Cancelaria de Stat a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)* transmis spre reavizare, și conform competențelor funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții.

Secretar general al Guvernului

Dumitru UDREA

Ex. Zinaida Cernica
Tel 0(22) 250-243
e-mail: zinaida.cernica@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

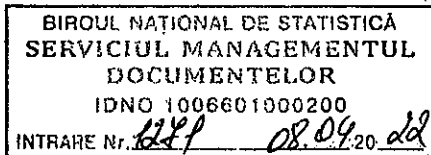
MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811807, fax: 820810, www.datepersonale.md

Nr. 04-01/ 888
Număr unic 124/BNS/2022

„06” aprilie 2022

✓
Biroul Național de Statistică

MD-2019, mun. Chișinău,
str. Grenoble, 106,

Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

MD – 2033, mun. Chișinău,

Piața Marii Adunări Naționale 1

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP) a examinat demersul prin care s-a solicitat avizarea *proiectului hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor* și, reieșind din competențele funcționale, comunică următoarele:

Potrivit art. 10 alin. (1) lit. j) din proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor (*în continuare proiect*), Biroul Național de Statistică este responsabil de organizarea și efectuarea recensământului, având inclusiv atribuția de a institui, reglementa și dezvolta sisteme informaționale necesare pentru colectarea, prelucrarea și validarea datelor cu asigurarea confidențialității datelor și protecției împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, distrugerii sau a deteriorării accidentale prin măsurile tehnice, organizatorice și administrative implementate;

Subsecvent, art. 15 alin. (4) din proiect statuează că, posesorii și deținătorii de date administrative și private **sunt obligați să transmită** cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, gestionate în calitate de posesor sau deținător, cum ar fi, însă, nelimitându-se la:

- Sistemul Informațional Automatizat Registrul de stat al populației;
- Registrul bunurilor imobile;
- Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră;
- Sistemul Informațional de Management în Educație;
- Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale;
- Sistemele informaționale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;
- Registrul funcționarilor electorali;
- datele din resursele informaționale private ale prestatorilor de servicii și furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaze, energie electrică și termică etc.).

Consecvent, se va menționa că, potrivit alin. (1) din același articol se menționează că **BNS este în drept să acceseze**, extragă și să prelucreze în scopul recensământului datele cu caracter personal din sursele de date administrative și cele private despre caracteristicile menționate la art. 13 alin. (1).

Totodată, alin. (4) stipulează că, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați **să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu**

caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal [...], fără a fi acordat careva drepturi BNS de accesare directă a sistemelor vizate.

În acest context, în vederea evitării interpretării duale a normelor menționate se propune la art. 15 alin. (1) din proiect completarea normei, după cuvintele „*date cu caracter personal*” cu cuvintele „*transmise de posesori și deținători*”.

Totodată, art. 15 alin. (6) din proiect menționează că, lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, la nivel de înregistrare individuală, stocate și prelucrate de sursele de date menționate la alin. (4) și (5), formatul și termenele de transmitere a acestora sunt determinate de BNS.

În acest context, menționăm că, Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat al Biroului Național de Statistică, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 856 din 21 septembrie 2010, reglementează următoarele aspecte:

- Pct. 3 stabilește că în calitate de parte componentă a guvernului electronic, SIA BNS este integrat cu alte sisteme informaționale cu care Biroul Național de Statistică interacționează pentru exercitarea obligațiilor ce-i revin.

- Pct. 5 statuează că spațiul informațional al SIA BNS reprezintă ansamblul următoarelor resurse informaționale: a) registre statistice; b) date statistice, care pot fi: date statistice primare, date statistice validate, date statistice agregate, date statistice publicate.

- Pct. 6 prevede că SIA BNS este destinat să asigure colectarea, prelucrarea, stocarea și diseminarea informației statistice prin elaborarea, adaptarea și implementarea modelului de producere a statisticii, bazat pe procese, și a modelului standardizat al fluxului informațional, să creeze un mecanism de gestiune a proceselor statistice principale și a subproceselor asociate, să monitorizeze procesele tehnologice, rezultatele intermediare și finale, să permită utilizatorilor acces liber, comod și interactiv la resursele cu informație statistică publică.

- Pct. 11 stabilește funcțiile de bază ale SIA BNS, în special: a) introducerea datelor: formarea bazei de date a sistemului, actualizarea și arhivarea datelor; e) asigurarea utilizatorilor cu informație statistică relevantă; f) asigurarea securității informației la toate etapele de colectare, stocare, procesare și prezentare; g) asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale de stat.

- Pct. 13 enumeră principalii furnizori de date pentru SIA BNS. Urmează a menționa că, punctul respectiv prevede inclusiv faptul că lista informațiilor prezentate și lista furnizorilor este stipulată în programul lucrărilor statistice, aprobată anual de Guvern.

Ținând cont de prevederile menționate supra, la art. 15 alin. (6) din proiect, se propune substituirea cuvintelor „*sunt determinate de BNS*” cu cuvintele „*se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS*”.

Subsecvent, art. 16 alin. (7) din proiect menționează că „*procesul de pseudonimizare constă în atribuirea unui identificator statistic unic pentru datele cu caracter personal (numărul de identificare de stat (IDNP), nume prenume)*”.

CNPDCP informează că, potrivit definițiilor statuate în art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, *depersonalizarea datelor reprezintă modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai permită atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă.*

Mai mult, potrivit art. 5 alin. (5) lit. f) din legea prenotată, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămână anonime pe toată durata prelucrării.

Supletiv, art. 31 al aceluiași act normativ statuează că, în scopuri statistice, de cercetare istorică, științifică, sociologică, medicală, de documentare juridică, operatorul *depersonalizează* datele cu caracter personal prin retragerea din ele a părții care permite identificarea persoanei fizice, transformându-le în date anonime, care nu pot fi asociate cu o persoană identificată sau identificabilă. În cazul depersonalizării, regimul de confidențialitate stabilit pentru datele respective se anulează.

Totodată, evidențiem și practica europeană, expusă Regulamentul privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (GDPR) care menționează că, principiile protecției datelor ar trebui să se aplice oricărei informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă. *Datele cu caracter personal care au fost supuse pseudonimizării, care ar putea fi atribuite unei persoane fizice prin utilizarea de informații suplimentare, ar trebui considerate informații referitoare la o persoană fizică identificabilă.* Pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare toate mijloacele, cum ar fi individualizarea, pe care este probabil, în mod rezonabil, să le utilizeze fie operatorul, fie o altă persoană, în scopul identificării, în mod direct sau indirect, a persoanei fizice respective. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică. *Principiile protecției datelor ar trebui, prin urmare, să nu se aplice informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă. Prin urmare, prezentul regulament nu se aplică prelucrării unor astfel de informații anonime, inclusiv în cazul în care acestea sunt utilizate în scopuri statistice sau de cercetare (considerentul 26 din GDPR).*

În acest sens, în vederea alinierii proiectului de lege la principiile de protecție a datelor cu caracter personal statuate în Legea privind protecția datelor cu caracter personal, la art. 18 din proiectul de lege se propune substituirea cuvântului „pseudonimizate” cu sintagma „depersonalizate”, or, în caz contrar, autorul proiectului de lege urmează să revizuiască termenul de stocare expus în art. 18 alin. (1) în acord cu prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal care statuează că, *la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi:* distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; *transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.*

Nu în ultimul rând, urmează a menționa că, potrivit art. 18 alin. (2) din proiect se menționează că, „Termenul de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie, este de 3 ani de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului după care, sunt transmise spre

reciclare (distrugere ireversibilă) în corespundere cu cerințele de conformitate și securitate care se impun a fi aplicate în cazul acestor informații cu accesibilitate limitată”.

În acest sens, CNPDCP învederează practica României la organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor din 2021, mai exact, potrivit art. 26 alin. (6) din Ordonanța de urgență nr. 19 din 04 februarie 2020 privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor din România în anul 2021, **datele cu caracter personal colectate în temeiul prezentei ordonanțe de urgență sunt distruse prin proceduri ireversibile în termen de 3 luni de la publicarea rezultatelor recensământului 2021.** Finalizarea procedurii de distrugere va fi adusă la cunoștința publică.

În acest context, se recomandă autorului proiectului de lege revizuirea termenului de 3 ani de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului ca fiind unul exagerat de mare. Or, prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal statuează că, **la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.**

Totodată, remarcăm, că în conținutul art. 20 alin. (2) din proiect se menționează că, la prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul recensământului, **dreptul de acces, dreptul la rectificare/intervenție, restricționarea prelucrării și la opoziție** ale subiecților de date cu caracter personal, prevăzute de legislația privind protecția datelor cu caracter personal, nu se aplică, dacă fac imposibilă sau afectează grav realizarea obiectivelor recensământului, **drepturi care nu corespund celor prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.**

Astfel, se recomandă substituirea cuvintelor „**dreptul de acces, dreptul la rectificare/intervenție, restricționarea prelucrării și la opoziție**” cu cuvintele „**dreptul de acces la datele cu caracter personal, dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal și dreptul de opoziție al subiectului datelor cu caracter personal**”.

Prin urmare, solicităm revizuirea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor prin prisma celor indicate supra.

Victoria MUNTEAN
Director

2009, mun. Chișinău, str. A. Mateevici, 109/1
tel.: (373 22) 21-40-80, fax: (373 22) 24-15-32
e-mail: secretariat@ari.gov.md
www.ari.gov.md

Nr. 02-34 din 29.03. 2022
La nr. 124/BNS/2022

Biroul Național de Statistica

Copie Cancelaria de Stat

Agenția Relații Interetnice a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, susține proiectul menționat și comunică lipsa de obiecții sau propuneri.

 Vera PETUHOV,
director general adjunct

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1
MD – 2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

1, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
MD – 2001, Chisinau, Rep. of Moldova
Tel.: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

Nr. 124-13/7 din 04.04.2022
Răspuns la nr. 18-23-2258 din 03.03.2022

Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului

Stimate Domnule Secretar general adjunct,

Academia de Științe a Moldovei a examinat solicitarea referitor la avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic **124/BNS/2022**) și vă informează despre susținerea acestuia, întrucât nu contravine legislației în vigoare.

Cu respect,

**Vicepreședinte al AȘM,
Conducătorul Secția Științe Sociale,
Economice, Umanistice și Arte**

m.c. Victor MORARU

Executor: Natalia Procop
Tel.: 0 22 272107

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-69-3392

Chișinău

31 martie 2022

Biroul Național de Statistică

Cancelaria de Stat a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (**număr unic 124/BNS/2022**) și, în limita competențelor funcționale, comunică susținerea acestuia.

Totodată, considerăm judicios de a interveni cu unele propuneri cu titlu de recomandare la *proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor*:

1. La art. 5 Data de referință a recensământului și perioada de colectare, propunem excluderea aliniatului (4) “În cadrul unei runde mondiale 2020 recensământul în Republica Moldova va fi efectuat în anul 2024” dat fiind faptul că proiectul de lege poartă un caracter general și stabilește cerințele generale de organizarea și efectuarea recensămintelor viitoare, iar ulterior, vor fi reglementate particularitățile tehnico-metodologice și detaliile de organizare și desfășurării pentru recensământul din fiecare rundă.
2. De asemenea, la art.13, alin.5, punctul c), propunem excluderea termenului “celorlalți” pentru a nu crea un caracter distorsionat al acestei norme.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Svetlana ȚURCANU**

Digitally signed by Țurcanu Svetlana
Date: 2022.04.01 08:09:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Z.Cernica
Tel 0(22) 250-243

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-5265

Chișinău

30 mai 2022

Biroul Național de Statistică
moldstat@statistica.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 13-07/1898 din 25 mai 2022 /număr unic 124/BNS/2022

Centrul de armonizare a legislației prezintă avizul de compatibilitate elaborat în baza examinării repetate a proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, inclus în pct. 1.9.1 al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Anexă: 2 file.

/semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2022.05.30 15:00:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

AVIZ DE COMPATIBILITATE

În baza examinării repetate a proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, inclus în pct. 1.9.1 al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul prenotat are drept scop principal transpunerea în legislația națională a Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor.

Proiectul național creează cadrul juridic general necesar pentru organizarea și efectuarea recensămintelor populației și locuințelor și pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ la runde egale de timp, și anume, o dată la 10 ani de către autoritățile clar determinate ca responsabile în realizarea acestuia, precum și stabilește atribuțiile autorităților publice responsabile care participă și contribuie la organizarea și efectuarea recensământului.

Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-2690 din 16 martie 2022), Centrul de armonizare a legislației a constatat că, proiectul în cauză asigură transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor, fiind formulate o serie de obiecții privind compatibilitatea actului național cu prevederile actului UE, ce vizează nepreluarea unor norme din acesta și a căror netranspunere nu a fost explicată corespunzător în Tabelul de concordanță. Totodată, au fost formulate și o serie de obiecții referitoare la instrumentele procesului de armonizare (clauza de armonizare și Tabel de concordanță), care au fost luate în considerare de autorii proiectului național în procesul de definitivare a acestuia, fiind înlăturate toate deficiențele identificate.

În urma examinării versiunii actuale a proiectului național, reiterăm obiecția expusă anterior referitor la netranspunerea criteriilor temporale (12 luni) de determinare a reședinței obișnuite din zona geografică, care nu a fost acceptată de autor, iar Sinteza obiecțiilor și propunerilor și Tabelul de concordanță nu reflectă motivația nepreluării.

Totodată, proiectul a fost completat cu noțiunea “caracteristici esențiale ale recensămintelor populației și ale locuințelor” din art. 2 (i) al actului UE, precum și cu câteva noțiuni cu specific național, utilizate în tot textul proiectului, precum: “metadate”, “nucleu familial”, “spațiu colectiv de locuit” și “unități de recenzie”. Versiunea actuală a proiectului național prevede o listă mai extinsă a unităților de recenzie, fiind completată cu următoarele categorii: (d) gospodăriile casnice și nucleele familiale; e) clădirile de locuit; f) clădirile cu altă destinație decât cea de locuit, dacă există cel puțin o locuință în acestea; g) locuințele

situate în orice clădire, indiferent dacă sunt ocupate sau nu la data de referință a recensământului; h) spațiile colective de locuit). De asemenea, reieșind din caracterul general al proiectului de stabilire a cerințelor cadru de organizare și efectuare a recensămintelor viitoare, a fost exclus alin. (4) din art. 5 “Data de referință a recensământului și perioada de colectare a datelor”, care stabilea anul exact al efectuării următorului recensământ. Toate prevederile noi introduse nu afectează gradul de compatibilitate anterior stabilit cu actul UE și se încadrează în prevederile acestuia.

Se va revedea Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect în vederea reflectării tuturor obiecțiilor de compatibilitate expuse anterior în Declarația de compatibilitate, cu inserarea justificărilor de rigoare.

În concluzie, în ceea ce privește versiunea actuală a proiectului național, constatăm că, urmare a procedurii de avizare, acesta a suferit mai multe modificări de ordin tehnic și redacțional care, însă nu afectează gradul de compatibilitate stabilit anterior, acesta asigurând transpunerea parțială la nivel național a Regulamentului (CE) nr. 763/2008, cu obiecția de compatibilitate menționată *supra*. Totodată, comunicăm lipsa unor observații sau obiecții suplimentare.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Marina RAIU, consultant principal

Tel: 022-250-378, 068649393

Email: marina.raiu@gov.md

Marina

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr.31/02-126-2690

Chișinău

16 martie 2022

Biroul Național de Statistică
moldstat@statistica.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 18-23-2258 din 3 martie 2022/ nr. Unic 124/BNS/2022

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, inclus în pct. 1.9.1 al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Anexă: 6 file

/semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2022.03.16 10:30:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor, inclus în pct. 1.9.1. al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 218 din 13 august 2008/ Regulation (EC) No 763/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on population and housing censuses (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Communities L 218 of 13 August 2008.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are drept scop principal crearea cadrului juridic general necesar pentru organizarea și efectuarea recensămintelor populației și locuințelor și pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ la runde egale de timp, și anume, o dată la 10 ani de către autoritățile clar determinate ca responsabile în realizarea acestuia. Astfel, proiectul național stabilește atribuțiile autorităților publice responsabile, cât și pentru entitățile care participă și contribuie la organizarea și efectuarea recensământului.

Proiectul național își propune schimbarea modului de reglementare a recensămintelor, sub forma instituirii unei norme-cadru de reglementare, care sunt aplicabile și pentru viitor. Având în vedere că, recensământul este o cercetare statistică complexă, acesta se realizează într-un proces transparent și continuu, prin stabilirea exhaustivă a categoriilor de persoane și locuințe care fac obiectul recensământului, a tematicilor de recensământ de bază, la nivel de persoane, gospodării și locuințe. De asemenea, proiectul național reglementează organizarea și efectuarea recensămintelor, care implică procesul de planificare, colectare, prelucrare, evaluare și diseminare a datelor despre persoane din punct de vedere al caracteristicilor demografice, sociale sau economice și locuințele acestora la nivel local, regional sau național.

Proiectul Legii este promovat în scopul realizării acțiunii 1.9.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021, în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile art. 41 – 46 din Capitolul 6 „Statistici” al Titlului IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială” și Anexei V din Acordul de Asociere RM-UE.

Menționăm că, proiectul național reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației naționale în domeniul statisticii, urmînd să abroge și să substituie Legea nr. 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, care la fel, a transpus selectiv Regulamentul 763/2008/CE.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Stabilește norme referitoare la scopul și domeniile de aplicare a legii pentru organizarea și efectuarea recensămintelor populației și locuințelor și pentru producerea indicatorilor statistici de recensământ (art. 1 și art. 2, Capitolul I “Dispoziții generale” din proiect);
- Prevede noțiunile de bază ale politicii de stat utilizate în domeniul statisticii și a efectuării recensămintelor (art. 3, Capitolul I “Dispoziții generale” din proiect);
- Instituie norme care se referă la scopul recensământului și obiectivul general, în special de a oferi informații esențiale de interes public despre populație și locuințe pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor (art. 4, Capitolul I “Dispoziții generale” din proiect);
- Stabilește data de referință a recensământului, acesta din urmă fiind efectuat în cadrul rundelor mondiale la interval regulate de timp, cel puțin o dată la 10 ani (art. 5, Capitolul II “Organizarea recensământului” din proiect);
- Precizează exhaustiv lista unităților de recensare sau categoriilor de persoane care fac obiectul recensământului, și anume persoanele fizice, gospodăriile casnice, locuințele și clădirile în care acestea sunt situate (art. 6, Capitolul II “Organizarea recensământului” din proiect);
- Fixează norme cu privire la obligativitatea participării la recensământ a tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile și sunt obiect al recensării și sunt enumerate obligațiile acestora (art. 7, Capitolul II “Organizarea recensământului” din proiect);
- Stabilește norme privind alocarea mijloacelor financiare necesare realizării recensământului, atât a celor alocate din bugetul de stat, cât și cele acordate ca asistență tehnică și financiară de organisme internaționale, de asemenea prevede normele cu privire la personalul temporar care poate fi antrenat la organizarea și efectuarea recensământului prin contractare (art. 8 - 9, Capitolul II “Organizarea recensământului” din proiect);
- Determină autoritățile responsabile de organizarea și efectuarea recensământului, în speță: “Biroul Național de Statistică” și “Comisia națională pentru recensământul populației și locuințelor” precum stabilirea principalelor atribuții ale acestora (art. 10 - 11, Capitolul III “Efectuarea recensământului” din proiectul național);
- Stabilește scopul, modalitatea de organizare a recensământului și obligațiile legale aferente acestuia, care vor fi făcute publice printr-o campanie de comunicare și de promovare a perioadei recensământului (art. 12, Capitolul III “Efectuarea recensământului” din proiect);
- Instituie norme cu privire la informațiile colectate la recensământ pentru atingerea obiectivului general al acestuia, fiind stabilite categoriile generale de informații care sunt colectate la nivel de persoane, gospodării și locuințe (art. 13, Capitolul III “Efectuarea recensământului” din proiect);
- Stabilește 4 tipuri de metode de efectuare a recensământului, în special: recensământul tradițional; recensământul pe bază de registru; o combinație de recensământ tradițional și cercetare prin sondaj și o combinație a tuturor metodelor menționate *supra* (art. 14, Capitolul III “Efectuarea recensământului” din proiect);
- Instituie normele cu privire la accesul de date administrative și private, precum și prelucrarea datelor individuale necesare, relevante și neexcesive de la respondenți în vederea îndeplinirii obligațiilor, astfel BNS fiind în drept să acceseze, extragă și să prelucreze în scopul recensământului datele cu caracter personal (art. 15 - 16, Capitolul III “Efectuarea recensământului” din proiect);
- Prevede normele cu privire la diseminarea rezultatelor recensământului, astfel că rezultatele preliminare și cele finale vor fi făcute publice utilizatorilor și va reflecta modalitatea

de stocare a datelor colectate, aici fiind indicat termenul de stocare a datelor de recensământ atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic (art. 17 - 18, Capitolul III "Efectuarea recensământului" din proiect);

- Stabilește norme cu privire la datele individuale colectate la recensământ, care constituie date confidențiale și de asemenea prevede colectarea, prelucrarea și stocarea datelor cu caracter personal pentru protejarea acestora împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale (art. 19 - 20, Capitolul IV "Confidențialitatea statistică și protecția datelor" din proiect);

- Institue prevederi cu privire la atragerea la răspundere disciplinară, civilă, convențională sau penală și dispozițiile finale (art. 21 - 22, Capitolul V "Răspunderea juridică" și Capitolul VI "Dispoziții finale".

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate domeniului *statisticii*, pe segmentul legislativ *recensământul populației și locuințelor*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate prezintă relevanță directă dispozițiile **Regulamentului (CE) nr. 763/2008** a Parlamentului European și a Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor. **Regulamentul (CE) nr. 763/2008** stabilește norme comune pentru furnizarea de statistici din recensământ referitoare la populația și locuințele din UE, iar obiectivul acestuia este de a realiza o difuzare cuprinzătoare și flexibilă a datelor de recensământ, precum și transparență în ceea ce privește calitatea acestora. Regulamentul nr. 763/2008/CE prevede norme referitoare la: anul de referință al viitorului recensământ, programul datelor și metadatelor statistice, specificațiile subiectelor, dezagregările subiectelor, formatul tehnic al transmiterii datelor, modalitățile de realizare și structura raportului de calitate. Datele statistice periodice referitoare la populație și la principalele caracteristici familiale, sociale, economice și privind locuințele ale persoanelor sunt necesare pentru studiul și definirea politicilor regionale, sociale și de mediu, care afectează anumite sectoare ale UE. Actul UE prevede sursele datelor pe baza cărora țările UE trebuie să își elaboreze statisticile (recensământul convențional; recensământul pe bază de registru; o combinație de recensământ convențional și anchetă prin sondaj; o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj; o combinație de recensământ pe bază de registru și recensământ convențional; o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj și recensământ conventional și ancheta specifică cu sondaje prin rotație (recensământ rulant)).

Transpunerea și implementarea actului UE menționat *supra* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile art. 41 - 46 din Capitolul 6 „Statistici” al Titlului IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială” și Anexei V din Acordul de Asociere RM-UE.

a) Analiza comparativă a transunerii Regulamentului (CE) nr. 763/2008

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (CE) nr. 763/2008, menționăm cu titlu general că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea parțială, dar corespunzătoare a dispozițiilor actului UE, cu obiectiile formulate mai jos.**

Proiectul național a asigurat doar transpunerea parțială a art. 4 “Sursele datelor” din actul UE, ori acesta, de rând cu art. 6 “Evaluarea calității” din actul UE, care nu a fost transpus integral, se regăsesc în proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional “Statistici demografice și sociale” (250/BNS/2021), elaborat conform pct. 1.8.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 aprobat prin HG nr. 235/2021 și supus expertizei de compatibilitate în anul 2021.

Art. 3 din Capitolul I al proiectului național stabilește noțiunile de bază utilizate și semnificațiile acestora, în speță: “clădire”, “locuință”, “reședință obișnuită”, “populație” în conformitate cu prevederile art. 2 din Regulamentul (CE) nr. 763/2008.

Art. 4, alin. (3) din Capitolul I al proiectului național prevede obiectul de realizare la intervale regulate de timp a recensământului, în corespundere cu art. 1 “Obiectul” din Regulamentul (CE) nr. 763/2008.

Art. 13 din Capitolul III al proiectului național, care se referă la informațiile colectate la recensământ pentru atingerea obiectivului general a transpus Anexa Regulamentului (CE) nr. 763/2008. Totodată, menționăm că, proiectul național instituie doar tematicile generale grupate în 6 categorii, iar tematicile detaliate cu privire la fiecare categorie, în acord cu prevederile Anexei actului UE urmează a fi prevăzute în alte acte normative viitoare ale Biroului Național de Statistică.

Art. 14 din Capitolul III al proiectului național prevede metodele de efectuare a recensământului, în dependență de standardele în vigoare și resursele disponibile, în acord cu art. 4 din Regulamentul (CE) nr. 763/2008.

b) Obiecții privind compatibilitatea cu Regulamentul (CE) nr. 763/2008

Cu referire la noțiunea “reședință obișnuită” din art. 3 al proiectului național, menționăm că a fost preluată doar noțiunea generală din art. 2 (d) din actul UE, fără a fi inserate și criteriile temporale (12 luni) de determinare a reședinței obișnuite din zona geografică, specificate de pct. (i) și (ii) ale aceluiași articol.

Totodată, menționăm că nu a fost transpusă și noțiunea de “caracteristici esențiale ale recensămintelor populației și ale locuințelor” din art. 2 (i) al actului UE, noțiune care este utilizată în tot textul proiectului național.

c) Prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 763/2008 non aplicabile

Art. 3, art. 5, art. 7 - 9 din Regulamentul (CE) nr. 763/2008 stabilesc norme care vizează exclusiv statele membre UE și, deci, nu pot fi transpuse la moment de proiectul național, reieșind din statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

d) Prevederi cu specific național, care nu afectează compatibilitatea cu actul UE

Proiectul național conține o serie de prevederi cu specific național, care însă nu afectează compatibilitatea generală cu actul UE, după cum urmează: **art. 1 și 2** al proiectului național care reflectă scopul legii și domeniul de aplicare; **art. 3** al proiectului prevede mai multe noțiuni cu specific național: “autorecenzare”; “chestionar de recensământ”, “date administrative”, “identificator statistic unic”, “personal temporar de recensământ”, “procesarea datelor”,

“pseudonimizare”, “recensământ al populației și locuințelor”, “recenzare”, “variabilă de recensământ”; **art. 4, alin. (1) și (2)** din proiectul național, care se referă la scopul și obiectivul recensământului pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor; **art. 5 și 6** al proiectului, care prevăd intervalul regulat de timp în care este efectuat recensământul (10 ani) și enumeră categoriile de persoane care fac obiectul recensământului, și totodată cele care nu pot fi obiect al recensământului; **art. 7**, care se referă la drepturile și obligațiile persoanelor care fac obiectul recenzării; **art. 8**, care prevede norme privind finanțarea recensământului; **art. 9**, care determină personalul temporar care poate fi antrenat la organizarea și efectuarea recensământului prin contractare; **art. 10**, care stabilește principalele atribuții și sarcini ale Biroului Național de Statistică (autoritatea națională responsabilă în organizarea și efectuarea recensămintelor); **art. 11**, care prevede atribuțiile Comisiei naționale pentru recensământul populației și locuințelor, care reprezintă un organ consultativ, fără personalitate juridică, instituită în scopul oferirii de suport pentru organizarea și efectuarea recensământului; **art. 12**, care prevede scopul, modalitatea de organizare a recensământului și obligațiile legale aferente acestuia, care vor fi făcute public printr-o campanie de comunicare și promovare; **art. 15 și 16**, care instituie norme ce se referă la accesarea, extragerea și prelucrarea datelor cu caracter personal din sursele de date administrative și cele private în scopul efectuării recensământului; **art. 17 și 18**, care reglementează publicarea rezultatelor preliminare și finale ale recensământului și termenul de stocare a datelor de recensământ pseudonimizate în format electronic, inclusiv a celor colectate pe suport de hârtie și transformate în format digital, precum și termenul de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie; **art. 19 și art. 20**, care reglementează datele individuale colectate la recensământ care constituie date confidențiale și nu pot fi utilizate pentru stabilirea unor drepturi și obligații pentru unitățile statistice și **art. 21 și 22**, care instituie răspunderea juridică

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) *Obiecții privind Clauza de armonizare*

Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulament), clauza de armonizare existentă va fi reformulată și expusă în următoarea redacție: **Prezenta Lege transpune parțial Regulamentul (CE) a Parlamentului European și a Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 218 din 13 august 2008.**

b) *Obiecții privind Tabelul de concordanță*

Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde în totalitate cerințelor stabilite în HG nr. 1171/2018, fiind necesare anumite ajustări și completări, după cum urmează:

- Rubrica 5 a Tabelului de concordanță se va completa și cu art. 14 din proiectul național, care a asigurat transpunerea parțială a art. 4 “Sursele datelor” al actului UE;
- În rubrica 8 a Tabelului de concordanță, cu referire la noțiunile transpuse din art. 3 al proiectului național, se va completa cu informații complete și clare referitoare la denumirea actelor naționale în care se regăsesc celelalte noțiuni UE, netranspuse de prezentul proiect din art. 2 al actului UE “Definiții”;

- În rubrica 9 a Tabelului se va indica autoritatea și persoana responsabilă de elaborarea și promovarea proiectului de act normativ.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei realizate, constatăm că, proiectul Legii privind recensământul populației și locuințelor și-a atins în mare parte finalitatea propusă, asigurând transpunerea parțială, dar corespunzătoare a **Regulamentului (CE) nr. 763/2008**, cu obiecțiile de compatibilitate formulate în Compartimentul II al prezentei Declarații, care urmează a fi preluate în procesul de definitivare al proiectului sau explicată netranspunerea acestora în Tabelul de concordanță. Totodată, urmează a fi revizuite și ajustate în modul corespunzător și instrumentele procesului de armonizare aferente proiectului (Clauza de armonizare și Tabelul de concordanță), conform obiecțiilor formulate în Compartimentul III al Declarației de compatibilitate.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Marina RAIU, consultant principal

Tel: 022-250-378, 068649393

Email: marina.raiu@gov.md

Marina RAIU

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811807, fax: 820810, www.datepersonale.md

Nr. 04-01/1416

„01” iunie 2022

Număr unic 124/BNS/2022

Biroul Național de Statistică

e-mail: „moldstat@statistica.gov.md”

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP) a examinat demersul prin care s-a solicitat avizarea repetată a proiectului hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor și, reieșind din competențele funcționale, comunică următoarele:

Cu referire la art. 13 alin. (1) din proiectul Legii privind recensământul populației și locuințelor se propune ca sintagma „și cele private” să fie substituită cu cuvântul „privati”, iar după sintagma „art. 11 alin. (1)” norma să fie completată cu următorul text „și în condițiile statuate la art. 13 alin. (6)”.

Cu referire la art. 16 alin. (1) din proiectul propus spre avizare notăm că, propunerile și comentariile expuse în demersul nr. 04-01/888 din 06 aprilie 2022, nu au fost luate în considerație, astfel reiterăm următoarele:

„Art. 14 alin. (7) din proiect menționează că „procesul de pseudonimizare constă în atribuirea unui identificator statistic unic pentru datele cu caracter personal (numărul de identificare de stat (IDNP), nume prenume)”.

CNPDCP informează că, potrivit definițiilor statuate în art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, depersonalizarea datelor reprezintă modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai permită atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă.

Mai mult, potrivit art. 5 alin. (5) lit. f) din legea prenotată, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămână anonime pe toată durata prelucrării.

Supletiv, art. 31 al aceluiași act normativ statuează că, în scopuri statistice, de cercetare istorică, științifică, sociologică, medicală, de documentare juridică, operatorul depersonalizează datele cu caracter personal prin retragerea din ele a părții care permite identificarea persoanei fizice, transformându-le în date anonime, care nu pot fi asociate cu o persoană identificată sau identificabilă. În cazul depersonalizării, regimul de confidențialitate stabilit pentru datele respective se anulează.

Totodată, evidențiem și practica europeană, expusă în Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal

și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE care menționează că, principiile protecției datelor ar trebui să se aplice oricărei informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă. Datele cu caracter personal care au fost supuse pseudonimizării, care ar putea fi atribuite unei persoane fizice prin utilizarea de informații suplimentare, ar trebui considerate informații referitoare la o persoană fizică identificabilă. Pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare toate mijloacele, cum ar fi individualizarea, pe care este probabil, în mod rezonabil, să le utilizeze fie operatorul, fie o altă persoană, în scopul identificării, în mod direct sau indirect, a persoanei fizice respective. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică. Principiile protecției datelor ar trebui, prin urmare, să nu se aplice informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă. Prin urmare, prezentul regulament nu se aplică prelucrării unor astfel de informații anonime, inclusiv în cazul în care acestea sunt utilizate în scopuri statistice sau de cercetare (considerentul 26 din GDPR).”

Totodată, notăm că Regulamentul menționat supra definește noțiunea de „**pseudonimizare**” ca fiind o prelucrare a datelor cu caracter personal într-un asemenea mod încât acestea să nu mai poată fi atribuite unei anume persoane vizate fără a se utiliza informații suplimentare, cu condiția ca aceste informații suplimentare să fie stocate separat și să facă obiectul unor măsuri de natură tehnică și organizatorică care să asigure neatribuirea respectivelor date cu caracter personal unei persoane fizice identificate sau identificabile. Or, ținând cont de prevederile statuate în noțiunea prenotată, coroborat la prevederile art. 16 alin. (1) din proiectul prezentat spre avizare, se prezumă că, datele cu caracter personal, de asemenea, se vor păstra 100 de ani, prevedere care contravine principiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, precum și art. 11 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, termen care nu este justificat.

Mai mult, atragem atenția autorului că, în acord cu prevederile art. 58 alin.(1) lit. f), g) și h) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, *textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; se evită tautologiile juridice; se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text.*

În acest sens, în vederea alinierii proiectului de lege la principiile de protecție a datelor cu caracter personal statuate în Legea privind protecția datelor cu caracter personal, la art. 16 alin. (1) din proiectul de lege insistăm asupra substituirii cuvântului „**pseudonimizate**” cu sintagma „**depersonalizate**”, în caz contrar, autorul proiectului de lege urmează să revizuiască termenul de stocare expus în art. 16, în acord cu prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal

care statuează că, *la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi:* distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; **transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.**

Digitally signed by Muntean Victoria
Date: 2022.06.01 15:03:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victoria MUNTEAN

Director

Documentul a fost semnat electronic în conformitate
cu prevederile art. 5 și art. 13 ale Legii privind
semnătura electronică și documentul electronic

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Stefan cel Mare si Sfint av.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 – 33 din 21.03.2022
La nr. _____ din _____

Biroul Național de Statistică

copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022), autor – Biroul Național de Statistică, prezentat spre avizare*, și, în limitele competențelor de autoritate competentă pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilității, precum și de agenție de implementare a politicii de e-Transformare a guvernării, comunicăm că susținem, în principiu, prevederile din proiect ce prevăd aplicarea tehnologiilor informaționale în procesul de efectuare a recensămintelor populației și locuințelor.

Totodată, la definitivarea proiectului de lege propunem să se ia în considerare următoarele obiecții și propuneri:

1. La **articolul 2** insistăm asupra excluderii **alineatului (5)**, deoarece considerăm că norma respectivă este neîntemeiată. În conformitate cu art.3 alin.(4) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, un act normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care *proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune*. Astfel, în condițiile art. 5 alin.(3) și (4) din Legea nr.100/2017, în cazul în care autorul consideră necesar ca unele norme din proiectul de lege să fie speciale sau, eventual, derogatorii în raport cu reglementarea-cadru în materie, *ne referim în special la prevederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre și Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate*, considerăm că se impune stipularea expresă în text a categoriilor de subiecți strict determinați sau a situațiilor determinate cărora li se vor aplica aceste norme speciale sau derogatorii, cu aducerea, în notă informativă, la proiect, a argumentelor de rigoare în acest sens.

2. La **articolul 3**, în definiția noțiunii „chestionar de recensământ”, se folosește sintagma „în format electronic”. În context, considerăm necesar completarea proiectului de lege cu norme care să indice sistemul informațional care va destinat colectării, păstrării și prelucrării, cel puțin:

- informațiilor cuprinse în chestionarele de recensământ, colectate direct de la populație, prin autorecenzare on-line (*a se vedea art.14 alin.(1) lit.a) din proiectul de lege*);
- datelor din surse administrative incluse în chestionarele electronice, colectate indirect de către BNS din surse administrative (*a se vedea art.13 alin.(4) lit.b) din proiectul de lege*);
- datelor de la personalul temporar de recensământ, recepționate prin intermediul dispozitivelor electronice mobile pe perioada de recenzie (*a se vedea art.11 alin.(4) lit.c) din proiectul de lege*);
- datelor colectate pe suport de hârtie și transformate în format digital (*a se vedea art.18 alin.(1) din proiectul de lege*).

3. În situația în care, la moment, nu există un SI ce ar fi utilizat la efectuarea recensământului, considerăm ca proiectul de lege trebuie completat, la dispoziții finale, cu dispoziții care să prevadă sarcina pentru Guvern de dezvoltare, instituire și documentare, conform cerințelor art.7⁶, coroborat cu art.22 lit.b) – d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

La articolul 15:

4. La **alineatul (4)** considerăm oportun de exclus enumerarea listei registrelor ce ar servi drept surse de date administrative ce vor fi prelucrate de BNS în scopul recensământului. Propunem ca această listă să se regăsească în conceptul sistemului informațional destinat efectuării recensământului, care urmează să conțină prevederi privind interacțiunea SI respectiv cu alte sisteme și resurse informaționale de stat în scopul realizării sarcinilor atribuite BNS – a se vedea în acest sens obiecția de mai sus privind necesitatea instituirii unui sistem informațional destinat efectuării recensământului.

5. Prin urmare, **alineatul (5)** urmează a fi exclus din considerațiunile expuse supra.

6. La **alineatul (7)**, cuvintele „platforma guvernamentală de interoperabilitate și schimb de date” de substituit cu textul „platforma de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu actele normative aplicabile”, utilizându-se denumirea corectă a sistemului informațional partajat respectiv, în conformitate cu Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârea Guvernului nr.211/2019 cu privire la platforma de interoperabilitate (MConnect) care conține dispoziții de conținut ce reglementează toate raporturile ce apar în procesul schimbului de date, inclusiv drepturile/obligățiile, responsabilitățile fiecărui participant în parte, precum și modul de realizare a acestora.

Director

Digitally signed by Tumuruc Olga
Date: 2022.03.21 14:49:23 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Olga TUMURUC

Ex.: Eduard Fricățel, e-mail: eduard.fricatel@egov.md, tel.: 0794 38 138

24 martie 2022 nr. 36/01-08/275

La nr. 18-23-2258 din 03.03.2022

Biroul Național de Statistică

*Copie: Cancelaria de Stat
a Republicii Moldova*

Agenția Relații Funciare și Cadastru (în continuare – Agenția) a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022)* și, reieșind din competențele funcționale, Vă comunică următoarele.

1. Observații de ordin general

Agenția a analizat prevederile proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și ținând cont de Constituția Republicii Moldova, legile Republicii Moldova, decretele Președintelui, de hotărârile și ordonanțele Guvernului, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și de regulamentele interne.

Pornind de la cele examinate, Agenția Vă informează că susține proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor (număr unic 124/BNS/2022).

Totodată, Agenția consideră oportun de a interveni cu unele propuneri în cadrul proiectului de lege pentru modificarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor.

2. Observații de conținut și tehnică legislativă

Agenția, ca autoritate coordonatoare a infrastructurii naționale de date spațiale, este responsabilă de implementarea acesteia în conformitate cu Legea nr. 254/2016. Pornind de la cele menționate, Agenția propune:

La art. 17, se va completa cu alin. (3) după cum urmează:

(3) Rezultatele finale ale recensământului ce cuprind date spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) se partajează prin servicii de rețea în conformitate cu articolul 9 al Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.

La articolul 18, se va completa cu alin. (3) după cum urmează:

(3) Datele spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) conform Anexei nr. 3, pct. 1 și 10 ale Legii nr. 254 /2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, se vor publica pe portalul tematic al entității publice responsabile.

(4) Metadatele pentru datele spațiale statistice (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) și serviciile de rețea respective se creează pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale.

În conformitate cu art. 5 și 16 al Legii nr. 254/2016 Biroul Național de Statistică urmează să asigure accesul la seturile de date spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) prin servicii de rețea, iar prin articolul 7 urmează să descrie datele spațiale și serviciile de rețea cu metadate pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale.

Director general adjunct

Ștefan CRIGAN

Digitally signed by Crigan Ștefan
Date: 2022.03.24 13:10:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

